

Fagervallsskolans

plan mot kränkande behandling läsåret 2024-2025

Innehållsförteckning

Mål i arbetet att förebygga diskriminering och kränkande behandling	3
Verksamhetsformer som omfattas av planen	3
Ansvariga för planen	3
<i>Elevernas delaktighet och förankring av planen</i>	3
<i>Personalens delaktighet och förankring av planen</i>	3
<i>Vårdnadshavarnas delaktighet och förankring av planen</i>	3
Utvärdering av årets plan	4
<i>Kartläggningsmetoder</i>	4
<i>Främjande insatser för att förebygga diskriminering och kränkande behandling</i>	4
<i>Rastverksamhet</i>	5
Förebyggande åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling	5
<i>Mål</i>	5
Under läsåret 24/25 är följande förebyggande insatser planerade	5
Kön	5
Könsöverskridande identitet eller uttryck	6
Religion	6
Funktionsnedsättning.....	6
Sexuell läggning.....	6
Etnisk tillhörighet	6
Ålder	6
Rutiner vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier	7
Arbetsgång för samtal vid kränkande behandling/trakasserier	8
Diskrimineringsgrunder	8
Processkarta kränkande behandling av barn och elever BOUF	8
Bilaga 1	9
Bilaga 2	10
Bilaga 3	11
Definitioner	11

Mål i arbetet att förebygga diskriminering och kränkande behandling

Fagervallsskolan ska vara en trygg lärmiljö för alla elever. Det ska inte finnas någon kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.” Skollagen (2010:800) 1 kap 5 §

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, årskurs 1–6 samt fritidshem.

Ansvariga för planen

Rektor har det yttersta ansvaret för planen. Till rektors förfogande står specialpedagog samt ansvarig personal i Likabehandlingsgruppen.

Planen gäller från:

2024-10-02

Planen gäller till:

2025-08-31

Årets plan ska utvärderas av elevrådet senast 2025-06-12

Årets plan ska utvärderas av personalen senast 2025-06-19

Elevernas delaktighet och förankring av planen

Fagervallsskolan har regelbundna klassråd och elevråd. Elevrådet ska vara delaktigt vid utvärderingen av Fagervallsskolans plan mot kränkande behandling i slutet av läsåret.

Samtliga elever på skolan ska göras delaktiga i planen genom att klassvis gå igenom den vid höstterminens början. En gång per termin genomförs elevenkäter från huvudman, för att utvärdera trygghet och studiero på skolan. På höstterminen genomför samtliga klasser en trygghetsvandring på skolans område. Inför utvecklingssamtal genomförs en individuell kartläggning (gemensam för låg- samt mellanstadiet) av elevers trivsel och trygghet på skolan.

Personalens delaktighet och förankring av planen

Personalen involveras i planen genom att alla granskar, diskuterar, utvärderar och planerar för läsårets insatser.

Hela skolan har enats om ett gemensamt förhållningssätt för att skapa trygghet och studiero samt förebyggande åtgärder för att motverka diskriminering. Skolan har ett aktivt värdegrundsarbete där man arbetar utifrån de nationella målen i läroplanen. Skolan har en Likabehandlingsgrupp som består av lärare, fritidspedagog, specialpedagog och rektor som ansvarar för att leda och samordna arbetet med att förebygga kränkande behandling och diskriminering.

Vårdnadshavarnas delaktighet och förankring av planen

Vårdnadshavare informeras om innehållet i Fagervallsskolans plan mot kränkande behandling vid läsårets första föräldramöte. Elevernas vårdnadshavare kan också lämna synpunkter på planen.

Planen finns att läsa på Fagervallsskolans hemsida, Östersunds kommun.

Utvärdering av årets plan

Utvärdering av årets plan sker med Likabehandlingsgruppen och skolans pedagoger i slutet av vårterminen 2025.

Som underlag till utvärderingen används enkät från huvudman, trygghetsvandringar, elev- och föräldraråd och skolhälsovårdens sammanfattning av hälsosamtal. Utvärderingen ska innehålla resultat och analys av främjande och förebyggande insatser. Rektor är ansvarig för att årets plan utvärderas.

Kartläggningsmetoder

1. Trygghetsvandring med eleverna (se bilaga 1).
2. Individuell kartläggning av elevers trivsel och trygghet på skolan inför utvecklingssamtal.
3. Klassråd, elevråd.
4. Föräldraråd.
5. Enkät från huvudman.
6. Skolhälsovårdens sammanfattning av hälsosamtal.

Främjande insatser för att förebygga diskriminering och kränkande behandling

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt på och utanför lektionstid och är en målinriktad värdegrund för att motverka att diskriminering och kränkande behandling sker. De främjande insatserna utgår från skolans styrdokument, kapitel 1 och 2 i Läroplanen.

Vi utgår från ett gemensamt förhållningssätt. Detta främjar trygghet och studiero.

- På Fagervallsskolan har vi ett gemensamt ansvar för alla elever som utgår från elevens bästa.
- Vi arbetar medvetet med relationsskapande mellan elever, pedagoger och vårdnadshavare genom dialog såväl muntlig som skriftlig både på skola och fritidshem.
- Vi hälsar på alla elever och vuxna. Det är ett sätt att bygga relationer och samtidigt säkerställa att de personer som finns i skolan hör till verksamheten.
- Vi individanpassar lärande och miljö utifrån deras unika behov. Utgångspunkten är alltid att varje elev är unik och kan behöva olika lösningar.
- Vi skapar trygghet och studiero genom att vara närvarande, fokuserade och aktiva i elevernas lärande på lektioner, korridorer, raster och fritidshemstid.
- Vi agerar direkt när elever inte följer ordningsreglerna eller stör studieron.
- Alla vuxna förstärker, uppmuntrar och ger positiv feedback till eleverna i lärandet och i sociala situationer.
- Vi ansvarar för tillsyn i klassrum, grupprum, fritidshem och andra utrymmen där eleverna är.
- Vi har gemensamma ordningsregler, matsalsregler och skolgårdsregler.
- Vi utför risk- och konsekvensanalyser.
- Alla pedagoger är tydliga ledare i klassrummet, korridorer, matsal, på raster och fritidshemmet där vi agerar genom att visa eleverna goda exempel.
- Vi lär eleverna att det är tillåtet att misslyckas i lärandet och i sociala situationer. Därefter ger vi eleverna verktyg för att våga prova igen.
- Vid konflikthantering använder vi ett lågaffektivt bemötande.
- Vi arbetar aktivt med relationsskapande och konflikthantering.
- Eleverna har fasta placeringar i klassrum, matsal och omklädningsrum.

- Vi har fadderverksamhet som syftar till att skapa trygghet mellan elever.
- Vi har gemensamma traditioner som hjälper alla att identifiera skolans kultur och identitet. Det handlar om gemensamma friluftsdagar, ”storsjung” samt traditioner vid skolstart och avslutningar.
- Vi har tydliga rutiner hur kränkande behandling ska hanteras (DF Respons).
- Elevrådet är en plats för elevernas demokratiska möjlighet att påverka skolmiljö, trygghet och trivsel.
- Vi har scheman i klassrum över skoldag och fritidshemsverksamheten för att skapa trygghet och förståelse hur dagen ska vara.

Rastverksamhet

Pedagogerna erbjuder eleverna en trivsam och trygg rast. På rasterna ska eleverna känna gemenskap och delaktighet. Rasten ska vara en plats för glädje och återhämtning.

Alla ska känna sig trygga ute på rast. Det ska vara enkelt att delta i aktiviteterna. Vi ska alltid inbjuda till fysisk aktivitet.

Rasten ska vara till för alla oavsett om eleverna vill ta det lugnt eller vara aktiva.

Att positivt stimulera eleverna på rasterna motverkar kränkningar, diskrimineringar och utanförskap.

Rasten är en hjälp till eleverna att bibehålla gamla relationer men också skapa nya relationer.

Rastboden har ett varierat och säsongsanpassat innehåll.

Elevrådet är med och styr utbudet i rastboden.

Förebyggande åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, kränkande behandling och trakasserier som finns i vår verksamhet och som framkommit i de kartläggningar och utvärderingar som vi har gjort.

Mål

Fagervallsskolan ska vara en trygg lärmiljö för alla elever. Det ska inte finnas någon kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Under läsåret 24/25 är följande förebyggande insatser planerade

- Trygghetsvandring med syfte att kartlägga, åtgärda och på så sätt minska antalet upplevda otrygga platser.
- Förskoleklassen har möjlighet till en egen del på skolgården med syftet att skapa grupptrygghet.
- Separata raster mellan lågstadiet och mellanstadiet för att skapa mer åldersadekvata rastaktiviteter. Detta ger dessutom varje elev en större lektyta.
- Hög vuxennärvaro under raster. Rastvärdar är synliga med gula västar och täcker in alla områden på skolgården.
- Personalen förbereder eleverna på hur rastaktiviteterna genomförs.
- Under arbetslagsträffarna är en återkommande punkt att arbeta med förebyggande och främjande arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering.

Kön

- För att fördela talutrymmet jämnt mellan eleverna använder vi namnstickor eller liknande verktyg.
- Vi vidgar normer så att alla elever kan utveckla förmågor och intressen utan att begränsas av könsnormer.

- Vi pratar inte om pojkar och flickor utan vi benämner eleverna med deras namn.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Vi tar vara på tillfällen till samtal med eleverna om ämnen som är aktuella för dem.
- Vi ser på filmer och läser texter där olika uttryck eller könsöverskridande identitet finns med.

Religion

Religion eller annan trosuppfattning

- Vi lär eleverna om religionsfrihet och att alla har rätt att tro på vad de vill.
- Vi lär eleverna om likheter och skillnader i olika religioner och trosuppfattningar.
- Vi ser alla elever som egna individer där olika är bra och att vi lär av varandra.

Funktionsnedsättning

- Vi samtalar med eleverna om att alla är olika för att skapa förståelse att elever kan behöva olika former av stöd.
- Vi har tydliga och strukturerade upplägg på våra lektioner och fritidsaktiviteter.
- Vi använder kompensatoriska hjälpmedel såsom bildstöd, sittkuddar och taktila hjälpmedel.

Sexuell läggning

- Vi ser på filmer, läser texter och samtalar om kärlek där olika familjekonstellationer finns med.

Etnisk tillhörighet

- Vi lär oss om omvärlden och uppmärksammar traditioner och högtidsdagar i olika delar av världen.
- Vi lyfter fram en mångfald av personer i det material vi använder.
- Vi skapar ett öppet klimat där elever kan berätta om sina erfarenheter och sin bakgrund.
- Vi uppmärksammar och arbetar med FN-dagen och Barnkonventionen.

Ålder

- Vi planerar vår verksamhet så att alla elever kan delta.
- Alla klasser på skolan har en elevrådsrepresentant.
- Alla klasser har fadderklass.

Normkritiskt förhållningssätt

- Med hjälp av ett normkritiskt förhållningssätt kan vi få syn på och ifrågasätta begränsande strukturer och normer istället för att få individen att passa in i en mall utifrån vad som ses som normalt.

Rutiner vid misstänkt kränkande behandling/trakasserier

1. Kännedom om kränkande behandling/trakasserier

Om skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier i samband med verksamheten ska detta skyndsamt rapporteras, samma dag eller dagen efter, till rektor via DF respons. De inblandades vårdnadshavare kontaktas alltid.

Anmälningsskyldigheten har alla som arbetar på skolan.

2. Utredare utses

När ärendet har rapporterats i DF respons utser rektor en utredare.

3. Utredning genomförs

Utredarna stödjer pedagogerna i utredningsfasen genom att via dokumenterande samtal ta reda på mer om vad som har hänt.

4. Ta beslut om ärendet är kränkande behandling

Om utredningen visar att det rör sig om kränkande behandling enligt skollagen ska det fastslås.

5. Vidta åtgärder

Om utredningen visar att kränkande behandling har skett ska åtgärder vidtas för att förhindra att kränkningarna fortsätter.

6. Följ upp ärendet

Om det är kränkande behandling ska ärendet följas upp efter en vecka för att säkerställa att kränkningarna har upphört samt att åtgärderna har gett effekt.

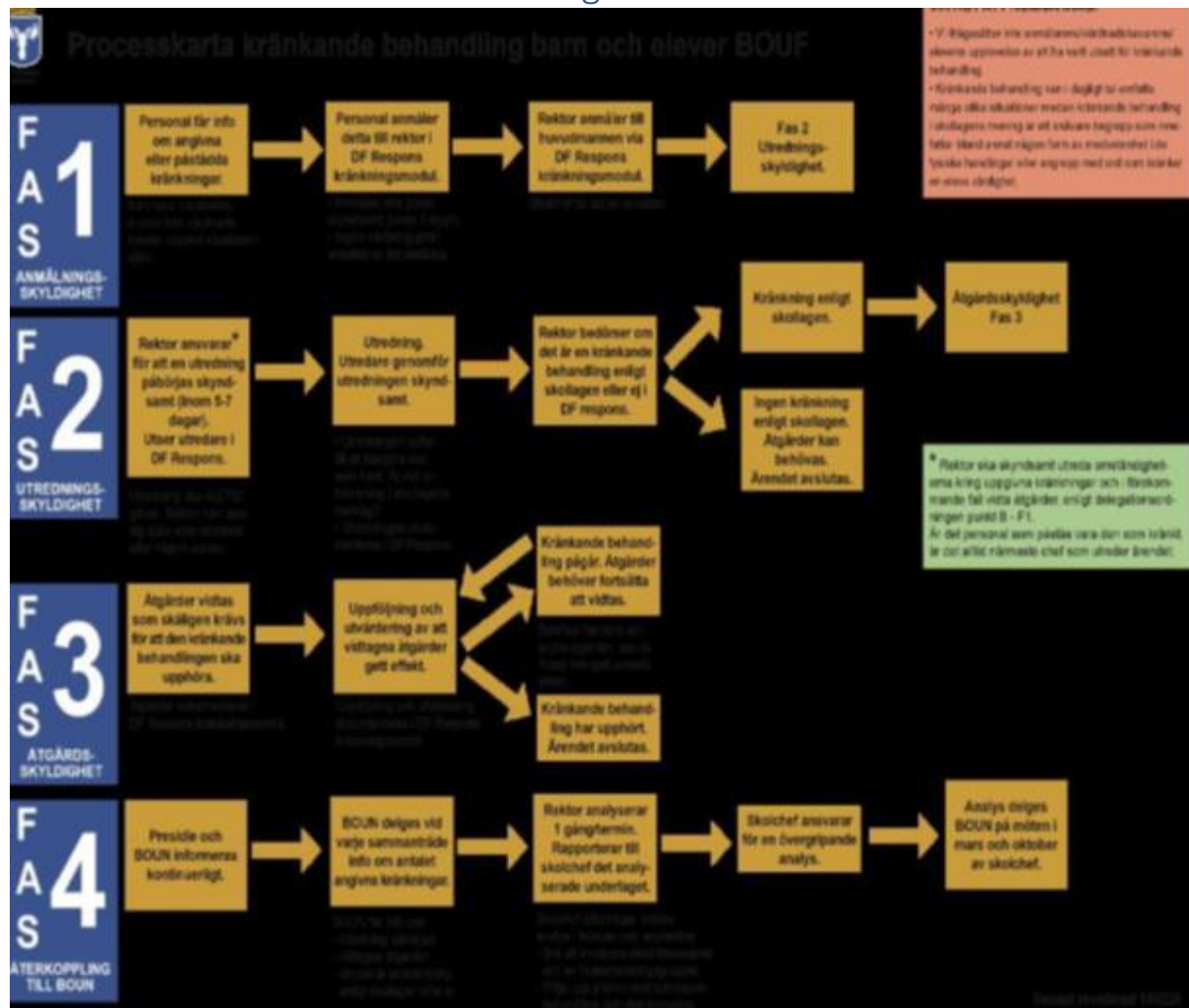
7. Ytterligare insatser

Vid allvarigare kränkningar kan rektor kontakta socialtjänst eller göra en polisanmälan. Som sista åtgärd om kränkningarna ej upphört kan den/de som utfört handlingen få byta klass eller skola.

Arbetsgång för samtal vid kränkande behandling/trakasserier
Se bilaga 2.

Diskrimineringsgrunder
Se bilaga 3.

Processkarta kränkande behandling av barn och elever BOUF

Bilaga 1.

Trygghetsvandring Fagervallsskolan, skola och fritidshem

Inför trygghetsvandringen, reflektera tillsammans med eleverna på frågeställningarna:

- Var känns det bra att vara?
- Var känns det otryggt/obehagligt att vara? Varför? Vad kan man göra åt det?
- Tänk inomhus, utomhus, idrott, omklädningsrum, korridorer, toaletter, förflyttningar, situationer (ord, blickar), osv.

Använd sedan skolgårdskartan, klassen kan göra vandringen fysiskt eller som en genomgång med stöd av kartan.

Pedagogen på skola och fritids sammanställer sedan svaren och gör tillsammans med eleverna en analys. När denna är klar skickas dokumentet till likabehandlingsgruppen för sammanställning.

Mvh Likabehandlingsgruppen

Bilaga 2

1. Samtal med utsatt elev/elever

När det finns misstanke om kränkande behandling ska ansvarig pedagog snarast prata med utsatt elev/elever och lyssna av vad som har hänt, när det har hänt, hur det gick till, vilken, eller vilka som var inblandade, hur det kändes för den utsatte. Kontakt tas med vårdnadshavare till utsatt elev/elever. Vid misstanke om kränkande behandling ska det i detta läge rapporteras i DF respons.

2. Samtal med elev/elever som har utfört kränkande behandling

När ärendet har rapporterats i DF respons och utredare har utsetts påbörjas utredning.

Samtal hålls snarast med berörda elev/elever som utfört kränkande behandling. Samtalen ska vara klara, konkreta och lösningsinriktade. Vid samtalen tydliggör vi att den kränkande behandlingen måste upphöra. Ingenting annat accepteras. Det är av största vikt att den som blir kränkt blir lyssnad på och att den som kränker slutar med sitt beteende. Så långt det är möjligt närvarar två personal vid samtalet, en som leder samtalet och en som antecknar.

Samtalet dokumenteras i DF-respons. Vårdnadshavare kontaktas snarast möjligt efter genomfört samtal. Den som är utredare ansvarar för att dokumentera i DF respons.

3. Alla samtal ska ske enskilt

Alla samtal med elever ska ske enskilt, aldrig i klassen eller i grupp. Eleverna ska inte bli förvarnade. De ska inte veta om i förväg vad samtalen ska handla om. Se till att träffa alla inblandade i följd, utan att de kan träffas mellan samtalen.

4. Uppföljning

Datum för uppföljning bestäms. Återkommande uppföljningar i ärendet sker över tid till dess att den utsatte upplever att situationen har blivit bra. Kartläggningen dokumenteras av utredaren i ärendet i DF respons.

Elevhälsoteamet kan utifrån sin kompetens ge råd, stöd och vägledning.

Vid allvarigare och grövre kränkningar gör berörd personal med stöd av specialpedagog individuella handlingsplaner för den/de som utövat kränkningen och för den/de som utsatts.

Rutiner för att utreda och åtgärda när en elev kränks av personal

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av vuxen följs nedanstående plan:

1. Mottagaren anmäler händelsen skriftligt till rektor.
2. Rektor ansvarar för att utredning genomförs och dokumenteras.
3. Rektor genomför samtal med den personal som eleven känner sig utsatt av. Vårdnadshavare informeras, ansvarig för detta är rektor.
4. Rektor informerar verksamhetschef på förvaltningen.
5. Rektor handlägger ärendet och vidtar lämpliga åtgärder.
6. Ärendet följs upp av rektor som genomför samtal med berörda parter.

Samtalen dokumenteras.

I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

Rektor informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.

Rutiner för uppföljning

1. Uppföljning med den utsatta sker efter några arbetsdagar, upp till en arbetsvecka. Vid uppföljningen sker samtal med den elev som blivit utsatt. Samtalet dokumenteras.
2. Rektor har enskilt uppföljningssamtal med arbetstagaren. Därefter kontaktas elevens vårdnadshavare för att delges information. Samtalen dokumenteras.
3. Disciplinära åtgärder för arbetstagaren sker om kränkningarna eller trakasserier inte upphört.

Rutiner för dokumentation

Ansvarig för att dokumentera är den utsedda representanten, i nuläget någon i skolans spec. team

Följande ska dokumenteras: Kartläggning, samtal med utsatt elev, samtal med arbetstagare, uppföljningssamtal samt övriga eventuella disciplinära åtgärder och handlingsplaner.

Bilaga 3

Kön

Kvinnor, män och transsexuella kan bli diskriminerade på grund av kön. En transsexuell person kan vara någon som vill ändra kön eller som har ändrat kön.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan såväl vara homo- bi, hetero- som asexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Människor kan ha en eller flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Det är förbjudet att diskriminera på grund av religion eller tro. Kristendom och islam är exempel på religioner. En annan trosuppfattning är ateism. Den som är ateist tror inte på någon gud alls.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättningen, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringslagen förbjuder sex former av diskriminering: Direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller på ett förfaringsätt som verkar neutralt men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad för nedsättande uttryck. Det gemensamma för trakasserier är att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga åtgärder för tillgänglighet för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Instruktioner att diskriminera

Instruktioner att diskriminera innebär en order eller instruktion att diskriminera någon genom direkt eller indirekt diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier och som lämnas till någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel kan vara t ex slag, öknamn, utfrysning, kränkande bilder eller meddelande på sociala medier.